

Voorjaargemist.nl

Je zou jaargetijden moeten kunnen herbeleven. Natuurlijk, er zijn de webcams in allerhande vogelnesten, je hebt de waardevolle maar gortdroge gegevens in waarneming.nl, en je hebt mensen die in de fenolijn van Vroege Vogels hun waarnemingen verpakken in quasi prozaïsche kletspraat. Maar dat bedoel ik niet. Het gaat mij om het beleven van een jaargetijde. Te zien, te ruiken, te horen wat er gebeurt en wat er verandert.

Precies een heel voorjaar waren wij in Suriname, een land dat zo dicht bij de evenaar geen seizoenen kent. Nou ja, je hebt de grote of de kleine regentijd of niet, en in oktober is het nog heter dan in februari, maar dat is het dan wel. Het hele jaar is het broedtijd, altijd staan er planten in bloei, altijd zijn de bomen groen. Twaalf maanden lang dragen mensen dezelfde luchtige kleding.

Terug in Nederland voel ik me wat ontheemd. De vogels zijn uitgebreed zonder dat ik de balts heb gezien. Niet 's morgens vroeg in Otterlo gewekt door een nestje koolmeesjes in de spouw van de achtermuur; wel door een grietjebie die de hele dag zijn eigen naam roept, wat natuurlijk ook heel mooi is. De eerste hommels heb ik niet zien vliegen. Dat schitterende eerste groen van het jaar, een kleur die verder niet bestaat, ik heb het node gemist. Rokjesdag (in Suriname is het 365 dagen per jaar rokjesdag, maar dat is anders), de laatste sneeuw, de

voorjaarsschoonmaak in huizen en tuinen, de eerste Hollandse nieuwe, 's morgens en 's avonds zingende merels, Koningsdag en dodenherdenking, schooltassen aan vlaggenstokken, het was er allemaal wel, maar ik was er niet. De lijsterbessen zitten vol oranje vruchten zonder dat ik de knoppen en de bloesems heb gezien. Van de overgang naar de zomertijd heb ik niet meer dan gemerkt dan dat het tijdsverschil met Nederland vijf uur werd in plaats van vier.

Het meest heb ik de gierzwaluwen gemist – geen zwaluwen, zoals de naam suggereert, maar familie van de valken. Zo tegen de oude Koninginnedag zijn ze er altijd ineens, helemaal uit Afrika komen vliegen om hier hun jongen groot te brengen. Ik kijk er ieder jaar naar uit. Opeens is er een dag dat je het schelle prrrrrrrrr in de lucht hoort. Fantastische vliegers zijn het die alles in de lucht doen: eten, slapen, paren, hun jongen voeren en wat een vogel zoal nog meer doet. Vanaf de grond kunnen ze niet eens opstijgen. Alleen eieren leggen en broeden doen ze in een nest, onder de dakpannen, waarvan ze zich in het luchtruim kunnen laten vallen om daar tot de volgende broedtijd te blijven.

Net zo plotseling als ze verschijnen, verdwijnen ze ook weer. Begin augustus, tegen mijn verjaardag, vliegen ze terug naar Afrika. Misschien dachten die beestjes dit jaar wel: 'Hé, Spijker is er ineens, helemaal uit Zuid-Amerika komen vliegen'.

Natuurlijk heb ik ze gezien en gehoord toen we begin juli terugkwamen. Alleen het voelde anders dan anders. Net of er een gat in je geheugen zit, 'de filmpjes weg zijn'. Een zeer aparte vorm van dementie die alleen het voorjaar van dit jaar heeft gewist. We hebben een geweldig voorjaar beleefd in Suriname, vol met nieuwe ervaringen, nieuwe planten, nieuwe dieren. Het is bijvoorbeeld een bijzondere ervaring om ergens te zijn waar je vrijwel geen enkele vogel kent.

In Nederland is het voorjaar ook gewoon doorgedaan, met alles wat dat zo mooi maakt. Behalve rokjesdag dan. Vanwege het weer was die dit voorjaar geannuleerd.